

Tudománnyal karöltve

Perosa Renáta

Magyar Képzőművészeti Egyetem

Festő szak, 2. évfolyam

Témavezető: Dr. Horváth Dániel DLA

Budapest, 2024.

Alkotói kontextus

Személy szerint nagyon érdekesnek tartom a tudomány, technológia és művészet kapcsolatát. Munkáimban ezek a témák foglalkoztatnak újabban. Tesla című festménysorozatomat több gyermekkori és frissebb emlék inspirálta. Egyik első kiállítás élményem Nikola Tesla életművét mutatta be, rengeteg vizuális eszközzel, gyerekek számára is könnyen fogyaszthatóan. Természetesen a lenyűgöző látványt nyújtó elektromos kisülések nagy hatással voltak rám. Mikor már nagyobb voltam, a családom meg is ajándékozott egy saját Tesla-gömbbel. 2024 nyarán, nosztalgia által vezérelve felkerestem a Svábhegyi Csillagvizsgálót. Vezetett programjuk részeként megnézhattuk gyűjteményüket, aminek természetesen része volt pár látványos Plazmagömb. Az eseményről nem csak élményekkel, hanem rengeteg fotóval is távoztam.

Inspiráció

Fukui Yusuke TESLA című kiállítása nagyban inspirált (2015, Kiscelli Múzeum). A művészt foglalkoztatja a természet és az ember viszonyának megbomlása, valamint az ebből fakadó problémák. A fukushimai Daiichi atomerőművet övező balesetek és üzemzavarok hatására Fukui Yusuke fejében megszületett a „Fukushima Hibrid Power Field” (2011) land art projekt ötlete, amit napelemek és szélturbinák alkottak. Japán energiaellátásának 45%-át képes lett volna fedezni. Elegendő anyagi támogatás hiányában azonban nem valósult meg, de a projekt tervezése közben Nikola Tesla munkásságának „felbukkanása” további alkotásra készítette a japán művészt.

Ez egy olyan festménysorozatot inspirált, aminek első csoportja sötét, kékesfekete háttérből elővillanó, villámokra emlékeztető vonalkötegeket ábrázolt (2011-2013). A sorozatot nagyméretű absztrakt képekkel zárta, amelyeknél új anyag -és színhasználat figyelhető meg (2014-2015).¹ Személy szerint festészetileg az utóbbi fogott meg a legjobban, a felületkezelése és színvilága miatt.

¹ Fővárosi Képtár (2015): Fukui Yusuke TESLA. Online elérhető: <https://fovarosikeptar.hu/kiallitasok-2015-ben-templomter/fukui-yusuke-tesla/>

(Letöltés ideje: 2024.11.13.)

Tudománnyal karöltve

A művészet és a tudomány hosszú évszázadok óta kapcsolatban vannak egymással. Közös vonásuk, hogy mindkettőt a világ megismerésének vágya, új látásmódok felfedezése mozgatja. Erre kézenfekvő példa Leonardo da Vinci, a perspektíva és optika a reneszánszban². Vagy a fénytan és színelmélet a festészetben. A matematika (geometria) és fizika kapcsolata az absztrakt műalkotásokkal.³ Napjainkban a számítógépes tudomány és a vizuális művészetek, az interdiszciplináris kutatások a kortárs művészetben. A specifikusabb irányzatok, mint BioArt, EcoArt, vagy az adatvizualizáció.

Adatvizualizáció

Az adatvizualizáció egy olyan kifejezőeszköz a művészetben, amelynek szerepe az adatok vizuális formában történő megjelenítése például diagramok, grafikonok, térképek stb. segítségével. Vizuális elemeket és interaktivitást használ, hogy segítsen a felhasználóknak felfedezni az adatokban lévő mintákat, trendeket, korrelációkat és anomáliákat, ezáltal támogatva az adatelemzést, a döntéshozatalt és a kommunikációt. Ennek művészi felhasználása mélyebb jelentést ad az adatoknak metaforákon és szimbólumokon keresztül. Nagy hangsúllyal a kreatív kísérletezésen.⁴

Tesla című festménysorozatomban bizonyos tekintetben adatvizualizációnak tekinthető.

A műtárgy

Ezek a festmények olajjal készültek, vászonra. Olajfestéket választottam, mivel úgy gondolom ez az anyag volt képes a legjobban visszaadni a színek mélységét és szaturációját.

A Plazmagömb megjelenítését kisebb részletekre fókuszálva közelítettem meg. Ha önállóan nézzük ezeket, nem biztos, hogy rögtön Tesla-gömbre asszociálnánk. Alkotóelemeire adatokként tekintek, ahol az információ értéke és jelentése attól függ, milyen összefüggések között vizsgáljuk őket. Egymás kontextusában nyernek értelmet csak. Eszerint a tágabb értelmezés szerint, bármely olyan vizuális ábrázolás is szerepelhet, amely komplex információt egyszerűsít le egy vizuális rendszerben. Mivel az egyes festmények a Tesla-gömb részleteit mutatják be, és csak együtt nyernek értelmet, a sorozat egyfajta adat-alapú vizualizációként működhet.

Emiatt az installálásnál meghatározott sorrendben követik egymást. Ugyanakkor elhelyezésükben a félgömb forma megbontására törekedtem. A cél a tökéletesség megszakítása, új perspektívák keresése. Ez a fragmentáció közel állhat a modern tudományos és művészeti gondolkodáshoz, amely sokszor a részletekben és a komplex rendszerekben látja meg az értelmet, nem a tökéletes egészben. Utal még a tiszta, összeszedett energia dinamikus szétszóródására, hisz elektromos kisülésekről beszélünk. Az energia, természetét tekintve folyamatos mozgásban van, nem egy statikus rendszer része. Illetve tükrözi az elvet, hogy a különálló elemek csak együtt alkotnak egészet, ahogy a tudományos vizsgálódás is részekből áll össze egy koherens elméletté.

Kísérletként tekintek erre a sorozatra, ahol pont a kísérleti jelleg miatt teret adok az emberi hibáknak, anomáliáknak, a tökéletes gömb elhagyásával. Kifejezetten fontos számomra ez a sorozat, mivel az egyik első lépcsőfokként szolgált, hogy rákanyarodjak az adatvizualizáció és képzőművészet ötvözésére.

² The British Library: A new perspective: Leonardo's view on optics. Online elérhető: https://artsandculture.google.com/story/a-new-perspective-leonardo%E2%80%99s-view-on-optics-the-british-library/ggUB21K_Zzw1JQ?hl=en (Letöltés ideje: 2024.11.14.)

³ Stephen Luecking (2019): Visual Teaching of Geometry and the Origins of 20th Century Abstract Art. Online elérhető: https://www.researchgate.net/publication/330669532_Visual_Teaching_of_Geometry_and_the_Origins_of_20_th_Century_Abstract_Art#fullTextFileContent (Letöltés ideje: 2024.11.14.)

⁴ Yuguang Xie, Huijing Wang, Jin Li (2024): Information communication and aesthetic value of data visualization in the field of art and design. Online elérhető: https://www.researchgate.net/publication/385496923_Information_communication_and_aesthetic_value_of_data_visualization_in_the_field_of_art_and_design (Letöltés ideje: 2024.11.14.)

Tesla 1, 2024, olaj, vászon, 38 x 29 cm

Tesla 2, 2024, olaj, vászon, 53,5 x 41,5 cm

Tesla 3, 2024, olaj, vászon, 72,5 x 54 cm

Tesla 4, 2024, olaj, vászon, 53,5 x 41,5 cm

Tesla 5, 2024, olaj, vászon, 38 x 29 cm